

CENTRE COMARCAL LLEIDATÀ

ENTITAT DECLARADA D'UTILITAT PÚBLICA

CREU DE SANT JORDI

MEDALLA D'OR DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA AL MÈRIT CULTURAL

Ronda Universitat 1, 1r - Gran Via de les Corts Catalanes 592, 1r - Barcelona 08007
Tl. 93 318 27 88 - Fax 93 167 44 27 - e-mail: info@cclleidata.cat - www.cclleidata.cat

Butlletí informatiu • abril 2015 • num. 36

Àger

Pla d'Urgell

Cervera

SUMARI

3	REFLEXIONS DEL PRESIDENT
5	ESCRITS MEMBRES JUNTA DE GOVERN I CONSELL CONSULTIU
7	ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA
9	VISITA I DINAR AL CENTRE, AMB L'ALCALDE DE BARCELONA, L'EXCM. SR. XAVIER TRIAS I EL REGIDOR DEL DISTRICTE DE L'EIXAMPLE, SR. GERARD ARDANUY
11	COMARQUES LLEIDATANES
	12 LA NOGUERA
	14 L'URGELL
	15 PALLARS JUSSÀ
	19 PLA D'URGELL
21	ACTES LLEIDATANS
	22 INAUGURACIÓ PENYA BLAUGRANA "TERRA FERMA"
	24 SOPAR DE CLOENDA DELS CAMPIONATS DE BOTIFARRA
	25 LLUÍS ESCALER, SECRETARI DEL C.C.LL. L'ANY 1933

30	CULTURA
	31 RESUM ACTIVITATS CULTURALS
	34 RACÓ POÈTIC DELS DIVENDRES
	36 CONFERÈNCIES
	37 PRESENTACIÓ DE LLIBRES
	38 VISITES CULTURALS: CERVERA
	39 PREMIS LITERÀRIS
41	ASSOCIACIONS COL·LABORADORES
	42 CERCLE CATALÀ D'HISTÒRIA
	48 AMICS DE LA BRESSOLA
	49 INTEGRAL MÈDIC. PARLEM DE SALUT?
51	FOTOGRAFIES DE LES NOSTRES ACTIVITATS

EQUIP DE REDACCIÓ

President: Jesús Escales i Barbal

Directora: Joana Novau i Armengol

Sotsdirectors: Antoni Mª Badia i Olle i Pere Rubies i Canals

Coordinació: Miquel Àngel Gento i Sostres

El Centre Comarcal Lleidatà no es fa responsable del contingut dels escrits publicats en aquest Butlletí.

Disseny i maquetació:
MB-JV

REFLEXIONS DEL PRESIDENT

Benvolguts / Benvolgudes,

Com indicava a la primera carta de salutació als socis, a Entitats i persones vinculades al Centre Lleidatà a primers de Març, ratifico el meu compromís de posar-vos al corrent de les diferents activitats que s'han portat a terme en el transcurs d'aquests dos mesos, així com dels projectes que la nova Junta vol desenvolupar en el futur. També vull manifestar el més profund agraïment a la Diputació de Lleida, als Ajuntaments i als Consells Comarcals que, en resposta al meu escrit de salutació, han ratificat el suport i el seu recolzament a la nostra Entitat.

El Centre Lleidatà vol ser una ambaixada de Lleida capital i de les seves comarques a Barcelona. A través dels Consells Comarcals volem que el nostre Centre sigui conegut a totes les viles i pobles de la província de Lleida. En aquest sentit el Centre té la funció d'aglutinar i coordinar les diferents iniciatives i peticions de qualsevol Institució o membre vinculat a les terres de Lleida. Això es tradueix en una intercomunicació i un intercanvi cultural i

econòmic. És per aquest motiu que des de Barcelona estarem molt satisfets d'acollir persones de diverses contrades que ens il·lustrin de tot el que està succeint, sense oblidar el món rural, sovint molt distanciat de l'àmbit urbà. Gràcies a la diversitat, les persones ens enriqueix culturalment. Per altra banda, el Centre Lleidatà ofereix les seves dependències a tots aquells que desitgin exposar els seus productes per tal d'ampliar llur mercat, la qual cosa es pot convertir en noves transaccions comercials. No hem d'oblidar que Barcelona pot ser un gran mercat en potència d'aquells productes alimentaris o artesanals, fabricats en nuclis rurals. Estem oberts també a interconnectar-nos amb les terres de Girona i Tarragona.

Per tal d'augmentar el nombre de socis del Centre i ampliar les activitats hem signat, fa poc, un contracte amb el **Club de la bona cuina**, fundat l'any 1969 a Barcelona. Sense entrar en detalls, aquest contracte es concreta bàsicament en: Fer xerrades gastronòmiques al centre Lleidatà, segons dates i horaris que la Junta directiva consideri convenient i els 6 membres de la

seva Junta es faran socis del nostre Centre. La nostra finalitat és convertir el Centre Lleidatà en un referent pluricultural, ja que la societat és molt diversa; però no hem d'oblidar que només captarem nous socis, si som capaços d'oferir els serveis que la societat reclama.

Per finalitzar recopilo les activitats que estem impartint al Centre: Celebracions de les nostres festes tradicionals, exposicions d'art, presentacions de llibres, conferències sobre diversos temes, xerrades sobre salut, tertúlies sobre temes d'actualitat, excursions culturals. Cursos d'anglès, de francès i d'informàtica. Tallers de ceràmica, artesanía-bijuteria, puntes de coixí, pintura a l'oli. Concerts musicals (acordió diatònic, instrument de corda, flauta travessera). Activitats d'esbarjo. Coral «Terra Ferma».

Al proper butlletí us informaré més detalladament dels nous projectes.

El President,
Jesús Escales i Barbal

A large, light blue, stylized graphic of a hand with fingers spread, positioned in the background of the page.

ESCRITS MEMBRES DE LA JUNTA DE GOVERN I CONSELL CONSULTIU

EMOCIONS VISCUDES

Durant el transcurs de la vida tots gaudim, en certs moments, d'alguna emoció. Un d'aquest moments l'he viscut jo, recentment, amb motiu de deixar la presidència del CENTRE LLEIDATÀ.

He de dir que estava i estic tan agraït de l'extraordinària feina feta, professionalitat, paciència i tracte humà de les companyes de secretaria: Rosa Maria, Mercè i Susana, amb les quals he compartit projecte, esforços i responsabilitats els darrers anys, que vaig considerar oportú convidar-les a dinar amb motiu, com ja he dit, del meu comiat com a President, en un lloc fora del Centre, per tal de poder parlar més tranquil·lament tots plegats. Van acceptar molt contentes i així vam tenir ocasió de gaudir una estona parlant del nostre estimat CENTRE LLEIDATÀ, sense haver de patir la pressió pròpia de la feina.

En acabar el dinar, vam tornar al CENTRE, com si res hagués passat, complint amb l'horari habitual. Un servidor, també.

Fou aleshores, a l'arribar al CENTRE, quan va succeir quelcom que jo no esperava: la Rosa Maria, la Mercè i la Susana em van obsequiar amb una preciosa placa en la qual figuren unes paraules seves de reconeixement a la meva tasca com a President en el CENTRE LLEIDATÀ. Sincerament he de dir que em van caure unes llàgrimes d'emocio i alhora d'agraïment, per tot el que representen per a mi les seves paraules dites precisament per les qui, sens dubte, han estat unes sacrificades i magnifiques companyes de viatge.

És per això que avui em permeto respondre, en aquest butlletí, al seu escrit, tot dient: L'agraïment és meu, benvolgudes amigues, puix m'ho heu fet tot tan fàcil que, treballant al vostre costat, ha estat un plaer presidir una Entitat, encara que aquesta que sigui del prestigi, la història i la complexitat del CENTRE LLEIDATÀ.

Moltíssimes gràcies,

Expresident,
Miquel Àngel Gento

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA

Dissabte 31 de gener de 2015
Assemblea General Ordinària

Assemblea General Ordinària. (31-01-15) Climent Llorens (Vicepresident 3r), Joan-Miquel Peguera (Secretari), Miquel Àngel Gento (President), Eduard Riu (Tresorer), Jesús Escales (Vicepresident 2n) i Joana Novau (Vicepresidenta 1a)

Assemblea General Ordinària. (31-01-15)
Joan-Miquel Peguera, Miquel Àngel Gento, Eduard Riu i Jesús Escales

Assemblea General Ordinària. (31-01-15)
Miquel Àngel Gento parlant

Assemblea General Ordinària. (31-01-15)
Socis assistents a l'Assemblea General

**VISITA I DINAR AL CENTRE, AMB L'ALCALDE DE
BARCELONA, L'EXCM. SR. XAVIER TRIAS I EL REGIDOR
DEL DISTRICTE DE L'EIXAMPLE, SR. GERARD ARDANUY**

VISITA AMB L'ALCALDE DE BARCELONA, SR. XAVIER TRIAS I EL REGIDOR DEL DISTRICTE DE L'EIXAMPLE, SR. GERARD ARDANUY

Butlletí informatiu • abril 2015 • 10

Dijous 15 de gener de 2015

Visita amb el Sr. Xavier Trias. (15-01-15) El Sr. Miquel Àngel Gento, president del CC.LL en el moment de la visita i l'Excm. Sr. Xavier Trias, alcalde de Barcelona, visitant els espais de la Sala Bar-Cafeteria

Visita amb el Sr. Xavier Trias. (15-01-15) L'Excm. Sr. Xavier Trias, saludant els socis que aquell dia estaven dinant al Centre

Visita amb el Sr. Xavier Trias. (15-01-15) L'Excm. Sr. Xavier Trias, saludant els socis que aquell dia estaven dinant al Centre

Visita amb el Sr. Xavier Trias. (15-01-15) El Sr. Xavier Trias, el Sr. Miquel Àngel Gento i altres membres de la Junta de Govern i el Consell Consultiu del Centre Lleidatà

Visita amb el Sr. Xavier Trias. (15-01-15) El Sr. Bellet, expresident del CC.LL, parlant amb l'Excm. Sr. Xavier Trias

Visita amb el Sr. Xavier Trias. (15-01-15) El Sr. Eduard Riu, tesorero del CC.LL en el moment de la visita, el Sr. Gerard Ardanuy, regidor del districte de l'Eixample, la Sra. Lluïsa Barbat, membre de la Junta de Govern, l'Excm. Sr. Xavier Trias, el Sr. Miquel Àngel Gento, el Sr. Jesús Escales i la Sra. Joana Novau, vicepresidents del CC.LL.

Visita amb el Sr. Xavier Trias. (15-01-15) Membres de la Junta de Govern i el Consell Consultiu, l'Excm. Sr. Xavier Trias, el Sr. Gerard Ardanuy just abans de dinar

Visita amb el Sr. Xavier Trias. (15-01-15) Membres de la Junta de Govern i el Consell Consultiu, l'Excm. Sr. Xavier Trias, el Sr. Gerard Ardanuy just abans de dinar

COMARQUES LLEIDATANES

LA NOGUERA

ÀGER

La vila d'Àger està situada a la comarca de la Noguera, damunt d'un turó a 618 m d'alçada i en el centre de la vall a la qual dona nom. El seu terme té 16.085,4Ha, i una població total d'uns 600 habitants. La formen nou nuclis habitats presidits per l'imponent massís del Montsec, centre de pelegrinatge, tant d'estudiosos de la geologia com d'aficionats a l'astronomia i la natura.

La Vall d'Àger gaudeix d'una important riquesa paisatgística i cultural, ja que està limitada a l'Est i l'Oest per dos congostos: Terradets i Mont-rebei i al Nord i Sud pels paratges naturals de les serralades del Montsec i el Montclús.

Aquest aïllament geogràfic ha determinat la seva extensa història, i ens ha deixat des de la via romana del segle II, passant per ermites i torres romàniques disperses per tota la Vall, fins al conjunt monumental de St. Pere, declarat, juntament amb el barri antic i l'església de St. Vicenç d'Àger, Patrimoni Històric Nacional.

LA NOGUERA

EL 1r PLANETARI “OPEN 3D” DEL MÓN AL CENTRE D'OBSERVACIÓ DE L'UNIVERS (COU)

El dia 14 de març passat el Centre d'Observació de l'Univers (COU) va iniciar la temporada 2015 amb l'estrena al planetari “l'Ull del Montsec” del nou sistema de projecció amb la tecnologia 3D activa “Full Dome”.

La combinació d'aquest sistema de projecció de darrera generació i la característica de “l'Ull del Montsec”, que permet obrir completament la cúpula i la paret frontal del planetari, fan que es converteixi en l'únic planetari del món “OPEN 3D”.

Concep Cañadell, presidenta del Consell Comarcal de la Noguera, considera que després de sis anys de funcionament i més de 150.000 visitants, era l'hora de donar un nou salt de qualitat i procedir a millorar l'oferta als visitants amb unes instal·lacions úniques. També explica que actualment existeixen uns 2.000 planetaris censats a tot el món, d'aquest només uns 20 compten amb sistemes de projecció 3D, però cap d'aquests ofereix l'espectacular

obertura de la cúpula i de la paret frontal que oferim al Montsec gràcies a la qualitat del seu cel.

La presidenta del Consell afegeix que una altra novetat d'enguany serà l'estrena al mes de juny d'un nou observatori al COU, el tercer. A l'edifici de l'observatori, s'hi instal·larà un telescopi de 50 cm. completament controlat per ordinador, que serà el més gran i complet del COU. El tret més destacat de l'equipament serà que el nou telescopi s'ubicarà en un observatori-aula, una infraestructura innovadora que combinarà un observatori astronòmic amb les comoditats d'una sala des d'on grups de fins a 70 persones podran seguir l'observació

còmodament assegudes al mateix espai del telescopi.

El Consell Comarcal inverteix 900.000 euros en aquestes dues millores, que han estat subvencionades en un 95% pel Departament de Governació, pel Departament d'Empresa i Ocupació i pel Programa Leader.

L'URGELL

L'Urgell és una comarca d'interior situada a la plana de Lleida, molt accessible i ben comunicada, que posa a l'abast del visitant tots els seus valors culturals i paisatgístics en un entorn que conserva la seva genuïnitat. Allunyada del brogit dels nuclis turístics per excel·lència, l'Urgell aporta uns valors cada cop més preuats per a aquells que cerquen el recer, la calma, el gaudi d'uns pobles i uns paisatges autèntics.

Tot i l'aparent uniformitat del paisatge es poden distingir uns sectors físicament molt diferenciats: la vall del riu Corb, la conca del riu d'Ondara, la ribera del riu Sió i el sector de la plana de l'Urgell. Cadascun d'ells, amb un caràcter propi, aporta uns trets paisatgístics singulars que us convidem a descobrir.

La capitalitat de l'Urgell és exercida per Tàrraga, que juntament amb Agramunt i Bellpuig aglutinen bona part de l'activitat econòmica i cultural. Són nuclis amb una àrea d'influència que s'estén més enllà dels límits comarcals per la seva oferta de comerç i serveis i pel seu dinamisme.

La història hi ha deixat una forta empremta amb joies arquitectòniques tan importants com el monestir cistercenc de Vallbona de les Monges o l'església romànica de Santa Maria d'Agramunt. Aquests béns culturals s'han vist enfortits amb la creació de nombroses instal·lacions museístiques, la celebració de fires i festes populars, o l'artesanía molt arrelada a la comarca.

Tots els municipis de la comarca de l'Urgell, juntament amb els de les comarques de l'Alt Camp i la Conca de Barberà formen La Ruta del Cister, amb un èmfasi especial dels monestirs cistercencs de Vallbona de les Monges, Santes Creus i Poblet. Les rutes senyalitzades a peu o amb bicicleta són una bona manera de descobrir tot l'encant de la natura en qualsevol època de l'any.

Propostes per gaudir d'una bona estona

- Encara no has tastat el torró i la xocolata a la pedra d'Agramunt?
- Fes memòria històrica i baixa fins al refugi antiaeri d'Agramunt.
- Ja has vist el mausoleu de Ramon Folch de Cardona de Bellpuig?

- Practica l'esport del golf al pitch&putt de Bellpuig.
- Atreveix-te i entra al laberint de blat de moro de Castellserà.
- Desestressa't al nou balneari de Rocallaura.
- Relaxa't als allotjaments de la comarca i assaboreix el gust autèntic de la cuina urgellenca.

EL PALLARS JUSSÀ

EL PALLARS, TERRA DE CORDER

Tremp, març de 2015. El Pallars és un territori ric i divers en producció agroalimentària. A partir d'un procés de participació engegat per l'Ajuntament de Tremp i amb el suport del Servei Català d'Ocupació, l'any 2011 va néixer el projecte Al teu gust, aliments del Pallars. Es tracta d'una plataforma que aplega una seixantena de productors i una vintena de restauradors i té la finalitat de posar en valor els productes del Pallars i promoure'n el consum.

En el marc d'aquesta iniciativa i per dotar el projecte d'un emblema representatiu del conjunt dels productes, l'any passat l'Ajuntament de Tremp va signar un conveni de col·laboració amb la Fundació Alícia (Alimentació i Ciència) que tenia com a objectiu, entre altres, fixar les bases per dur a terme un programa de valorització gastronòmica del Pallars Jussà. El treball es va desenvolupar al llarg de diversos mesos en els quals es van entrevistar productors, restauradors i experts de la comarca, per tal de conèixer les característiques

del territori i aquells aspectes que podien contribuir a posicionar la gastronomia del Pallars Jussà.

Després de treballar amb diferents empreses i entitats, el passat mes de novembre es van presentar els resultats i algunes propostes d'accions que relacionaven estretament el patrimoni agroalimentari de la comarca amb el consum de la carn de corder. I d'aquí ha acabat sorgint la proposta d'impulsar el corder com a emblema del Pallars: Pallars, terra de corder.

L'ovella és un animal molt característic de la muntanya. El Pallars Jussà és la comarca on hi ha més caps d'ovella productiva, aproximadament uns 50.000, i destaca la presència d'una raça autòctona del territori, la xisqueta. Aquesta dada ja és motiu suficient per entendre la força del corder com a marca del Pallars, però són més els motius que validen aquesta afirmació. En aquesta comarca els ramats d'ovelles són una peça clau en la configuració del paisatge i la manera de viure de molts dels seus habitants. Malgrat els canvis de maneig, la cria de corder fixa la població i ho fa encara de manera molt arrelada a la tradició,

conservant les costums de vinculades a la cria, cura i processament del corder, avui encara vives i en estat pur (la baixada dels ramats, la xolla de les ovelles, cardar la llana, etc.). El corder també és cultura gastronòmica: el receptari tradicional pallarès està farcit d'elaboracions amb corder en què destaca la girella com una icona i producte característic dels dos Pallars i l'Alta Ribagorça.

No hem d'oblidar que actualment hi ha altres projectes i iniciatives en territoris veïns, als quals Al teu gust, aliments del Pallars, amb la proposta Pallars, terra de corder, vol sumar-se. Tots ells es dirigeixen a fer visible el potencial d'aquestes comarques en relació al corder, són, per citar alguns exemples: la Fira de la Girella, del Pont de Suert; l'Obrador Xisqueta o l'Escola de pastors, del Pallars Sobirà.

Així, per què reivindicar el corder en aquests moments? Doncs perquè des de fa uns anys cap aquí, malgrat la qualitat organolèptica de la seva carn i les seves virtuts culinàries i la seva força en la tradició, ha minvat molt el consum de la seva carn, no només a Catalunya, també a Espanya i

EL PALLARS JUSSÀ

a la Unió Europea. L'explicació és el seu preu que no el situa entre les carns més barates; la producció té més d'artesanal que d'industrial i la seva cuina necessita certa dosi de saviesa i elaboració. La combinació d'aquests factors ha fet apartar dels menús quotidians el corder que configura una part de l'economia pirinenca i que ha conformat part del nostre caràcter i país. Davant d'aquest problema i de forma conjunta, la Unió Europea, l'Estat espanyol i la Generalitat de Catalunya, a través del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, han llençat una campanya amb l'objectiu de frenar aquesta davallada, tot fent divulgació, mostrant noves formes de tall, etc. L'Ajuntament de Tremp, municipi on s'ubiquen diferents productors, aprofitant la plataforma Al teu gust, aliments del Pallars, es vol posar al costat d'aquesta iniciativa intentant ajudar el foment d'una carn tant vinculada a la nostra terra.

D'aquesta manera, el proper dimarts 24 de març, amb la presència de l'Hble. Sr. Josep M. Pelegrí, conseller d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Na-

tural, tindrà lloc una jornada adreçada especialment a productors i restauradors per mostra noves formes d'especejament i de cuina, i més endavant també celebrarem, amb la col·laboració del sector productiu un tast popular on es podran degustar diferents elaboracions d'oví.

Víctor Orrit

Alcalde de Tremp

Els informem que el proper 1 de maig de 2015 a:
PALLARS, terra de corders.

TREMP, Parc del Pinell.

Menjada popular de corder a l'estaca i actes relacionats amb la cuina del corder.

EL PALLARS JUSSÀ

L'ALCALDESSA DE SANTIAGO DE XILE
RECUPERA ELS ORIGENS PALLARESOS
DE LA SEVA FAMÍLIA

Carolina Tohá és neta de José Tohá Soldavilla, nascut al poble de Suterranya i filla de José Tohá González, ministre amb Salvador Allende i assassinat per la dictadura de Pinochet

L'alcaldeessa de Santiago de Xile, ha fet una visita als seus orígens pallaresos aquest cap de setmana. Carolina Tohá, alcaldeessa de Santiago de Xile des de 2012, és neta d'un immigrant originari del poble de Suterranya, localitat del municipi de Tremp, on encara s'hi troba la casa mare de la família Tohá.

Carolina Tohá va aterrar aquest cap de setmana a Barcelona i només posar els peus a terres catalanes es va encaminar direcció el Pallars Jussà on va visitar el poble de Suterranya i la casa de la seva família, on no havia tornat des de 1982. Tohá també va visitar Tremp on es va entrevistar amb el President del Consell Comarcal del Pallars Jussà, Joan Ubach. Segons va indicar Ubach, durant la conversa l'alcaldeessa

de Santiago de Xile es va interessar per diferents temes de política local i per conèixer els diferents sectors econòmics de la comarca, alhora que va mostrar força interès pel procés Català.

Carolina Tohá va passar les seves primeres hores a Catalunya endinsant-se en el seu passat familiar per continuar viatge de nou cap a Barcelona on romandrà uns dies de visita.

La vocació política de Tohá, que també ha estat diputada al parlament xilè durant dues legislatures, li ve del seu pare José Tohá González, periodista i polític xilè que va esdevenir ministre d'Interior i de Defensa durant el govern de Salvador Allende i que va morir assassinat el 1974, durant els inicis de la dictadura militar d'Augusto Pinochet. Aquesta circumstància va fer que la família Tohá hagués d'exiliar-se a Mèxic fins el 1979.

L'avi de la família, José Tohá Soldavilla va sortir de Suterranya a la recerca d'un futur millor en direcció a Argentina. Més tard es va traslladar a Xile on es va establir finalment la seva família.

El Sr. Joan Ubach, president del Consell Comarcal del Pallars Jussà i la Sra. Carolina Tohá, alcaldeessa de Santiago de Xile

EL PALLARS JUSSÀ

VOREJANT L'EMBASSAMENT DE TERRADETS

El Pallars Jussà estrena camí de vianants i per a bicicleta per descobrir la serra del Montsec i l'embassament de Terradets

El congost de Terradets, a la serra del Montsec, és la porta d'entrada al Pallars Jussà des de la Noguera. L'any 1935 l'empresa *Barcelona Traction, Light and Power Company Limited*, coneguda com *La Canadenca*, va construir la presa de Terradets per a l'aprofitament hidroelèctric de les aigües de la Noguera Pallaresa.

Des d'aleshores el paisatge d'aquesta zona està en contínua transformació. L'acumulació a la cua de l'embassament de grans quantitats de sediments provinents de l'erosió dels barrancs de la Conca de Tremp ha fet aparèixer una zona humida que ha augmentat de superfície amb el pas del temps. Canyissars i boscos de ribera s'han estès per les ribes de l'embassament, atraient una rica comunitat faunística. Aquest paisatge contrasta amb el del seu

entorn, dominat pels penya-segats del congost de Terradets, amb vertiginoses cingle-res de fins a 350 m de desnivell com Roca Regina; o els extensos boscos de les obagues del Montsec, amb pinedes, carrascars i rouredes.

El Consell Comarcal del Pallars Jussà ha fet realitat una vella reivindicació del sector turístic comarcal, un **itinerari pel marge de l'embassament de Terradets per descobrir, a peu o en bicicleta**, els encants d'aquest espai natural.

L'itinerari té una longitud de 3,3 km, entre l'àrea de servei de la carretera C-13 a "La Pineda" i el pont de Monares, passant

pel costat del poble de Cellers i l'estació de ferrocarril de Cellers-Llimiana. Part de l'itinerari és **accessible per a persones amb mobilitat reduïda**. A més, enllaça amb la xarxa de senders de la comarca, podent continuar la ruta cap al nord seguint el curs de la Noguera Pallaresa fins a Tremp, o caminar pel Montsec d'Ares pels senders del Brugal, Roca Regina i del barranc del Bosc.

Igual que amb molts dels itineraris del Pallars Jussà, s'ha equipat amb cartells interpretatius per **divulgar la riquesa en fauna, flora i patrimoni**, o donar a conèixer l'evolució dels paisatges o el procés d'industrialització hidroelèctric.

EL PLA D'URGELL

L'ESTANY, DEL SOMNI A
LA CONSOLIDACIÓ

Estem de celebració perquè tenim el goig de gaudir de l'estany d'Ivars i Vila-sana des de fa deu anys, ja que el març de 2005 vam iniciar els treballs d'ompliment de l'estany. Quan una persona que no el coneix veu per primera vegada la gran llacuna que s'estén davant seu, quan observa l'equilibri creat entre el paisatge, les aus, els insectes, els arbres i, en definitiva, tota la fauna i tota la flora que espontàniament es reuneix en aquell espai gràcies a l'aigua, costa molt de creure que només fa deu anys que hi és. Efectivament, els primers passos per a la recuperació són anteriors. Ja l'any 1999 es va redactar el projecte de recuperació; l'any 2001 es va arribar a un acord amb els propietaris dels terrenys per poder començar els treballs; l'any 2002 es va constituir el Consorci de l'Estany d'Ivars i Vila-sana; i l'any 2005 va iniciar-se l'ompliment de l'estany, que vam donar per assolit el març de 2009.

En pensar en tot el procés de recuperació, és inevitable recordar el paper indispen-

sable que han exercit Ramon Maria Guiu, Jaume Llovet, Joan Reñé, Josep Grau, Josep Pont, Albert Vilalta, Jordi Sargatal, Toni Costa i tants d'altres, persones que han cregut des de sempre en el somni de la recuperació i han estat claus perquè fos

possible. També hi han tingut un paper rellevant entitats com EGRELL o bé la Universitat de Lleida. La gestió de tots, la comprensió dels propietaris de les terres, el record de l'antic estany—en la gent d'Ivars d'Urgell, de Vila-sana, de tots els pobles de la plana— i la ventura van permetre que avui en dia existeixi de nou aquest espai consolidat.

Tenim el nostre mar i la nostra muntanya: un punt d'atracció per als visitants, vinguin dels pobles veïns o de més lluny, un espai de natura, un hàbitat per a les espècies que cerquen zones humides, una font d'oxigen i de bellesa, un lloc de retir o on fer activitats.

La transformació ecològica i paisatgística ha estat, al llarg d'aquest període, de molt impacte, fins a assolir la fase de consolidació, en què es troba actualment l'espai. Ara és moment de conservar, gestionar, oferir activitats i atractius per als visitants, ampliar el potencial de l'estany en tots els àmbits i facetes que ofereix, ja que hi té tanta cabuda un recital de versos de la Maria Mercè Marçal com una cursa solidària o bé un taller de ratpenats. Sent honestos,

EL PLA D'URGELL

també hem de dir que té molt marge de millora des del punt de vista biològic o bé ecològic. També hi som a sobre. Assolir l'equilibri entre l'espai natural font de biodiversitat i l'estany com un punt turístic i per a l'oci és una meta que ens hem posat des del primer dia de la recuperació i que continuem tenint.

Més enllà de mirar-nos-el com un espai físic, actualment també s'està consolidant com un lloc que forma part del paisatge emocional de les persones. Els urgellencs ja van establir aquest vincle amb l'antic estany i ara es repeteix amb l'estany recuperat. L'estany s'ha guanyat de nou formar part de les vides d'aquells que hi van amb regularitat o bé quan volen viure un moment especial i el lloc habitual d'escapada, on corren, van en bici, passegen, fan fotografies, juguen i l'observen, canviant, al llarg de l'any. En definitiva, se'l senten seu. Aquesta unió farà que l'estany evolucioni, també, en funció de les expectatives de les persones que hi van i el viuen i de l'encert que sapiguem tenir amb la gestió de l'estany.

Veure com la làmina d'aigua va tornar, com

ens enlluerna de nou des de fa deu anys ens porta a buscar solucions per a superar els obstacles amb què ens anem trobant i a fer créixer aquest estany que un dia va ser real, després romangué en el record, més tard es convertí en un somni i, avui, en un espai consolidat. Em queda agrair a totes les persones que van tenir l'encert de creure en el projecte la tenacitat i l'esforç per a recuperar-lo i convidar a tothom a continuar gaudint de l'estany i del Pla d'Urgell.

Francesc Fabregat i Talarn

President del Consell Comarcal del Pla d'Urgell i del Consorci de l'Estany d'Ivars i Vila-sana

ACTES LLEIDATANS

INAUGURACIÓ PENYA BLAUGRANA TERRA FERMA

Dilluns 19 de gener de 2015

Acte de presentació de la Penya Blaugrana Terra Ferma

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)

Vista general dels tertulians abans de començar la xerrada

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)

El Sr. Salvador Bellsells, de la Fed. de Penyes del Barcelonès Oest, el Sr. Minguella, en Sique Rodríguez, periodista esportiu, el Sr. Josep Maria Fusté, exjugador del Barça, i el Sr. Bañeres, periodista esportiu

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)

El Sr. Josep Maria Fusté

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)

El Sr. Josep Maria Minguella

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)

El Sr. Enric Bañeres

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)

El Sr. Salvador Bellsells

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)

El Sr. Salvador Bellsells, el Sr. Minguella i en Sique Rodríguez en un moment del col·loqui

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)

L'encarregat de presentar l'acte, el Sr. Sique Rodríguez, periodista esportiu i director del programa de ràdio, "Fora de Joc".

INAUGURACIÓ PENYA BLAUGRANA TERRA FERMA

Dilluns 19 de gener de 2015

Acte de presentació de la Penya Blaugrana Terra Ferma

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)
Públic participant de la xerrada

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)
El Sr. Miquel Àngel Gentó, president del CC.LL en aquells moments, el Sr. Pau Vilanova, directiu del F.C.Bcn i responsable de les Penyes i l'àrea social del Barça, entregant una placa com a obsequi per la inauguració de la Penya Blaugrana Terra Ferma al Sr. Amadeu Aixut, president de la Penya Terra Ferma

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)
El Sr. Miquel Àngel Gentó, rebent un obsequi del Sr. Pau Vilanova. Al seu costat, el Sr. Amadeu Aixut

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)
El Sr. Jordi Blanch, director del patronat de turisme de Lleida, dient unes paraules en representació del patronat i la Diputació de Lleida

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)
El Sr. Gerard Ardanuy, regidor del districte de l'Eixample, dient unes paraules

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)
Fotografia de grup de totes les personalitats convidades a l'acte

Penya Blaugrana Terra Ferma (19-01-15)
Públic assistent a l'acte

SOPAR DE CLOENDA DELS CAMPIONATS DE BOTIFARRA

Sopar de Cloenda dels Campionats de Botifarra
15è SOCIAL i 22è OBERT

Cloenda Campionat Botifarra

Els subcampions del Campionat Social, el Sr. Josep Estradé i Sr. Francesc Ventura, amb el Sr. Santi Santacana, responsable de l'organització d'aquests Campionats

Cloenda Campionat Botifarra

Els subcampions del Campionat Obert, el Sr. Carles Calvet i Sr. Toni Vives, amb el Sr. Ramon Niubó, actual encarregat des de l'elecció de la nova Junta, de l'organització dels campionats de Botifarra

Cloenda Campionat Botifarra

Els campions de Campionat Obert, el Sr. Joan Fayos i i Sr. Joan Rius, amb el Sr. Niubó

Cloenda Campionat Botifarra

Campions i subcampions

LLUÍS ESCALER, SECRETARI DEL C.C.LL. L'ANY 1933

Lluís Escaler: polític, folklorista, lingüista i secretari del Centre Comarcal Lleidatà l'any 1933

No conec, ni de bon tros, la vida de tots els personatges il·lustres que han contribuït a fer realitat, tant culturalment com cívicament, la ja aviat centenària trajectòria del Centre Comarcal Lleidatà a Barcelona. Sí que conec, en canvi, un polític, un folklorista, un lingüista, que va treballar activament perquè el Centre Comarcal Lleidatà arribés a atènyer les fites cíviques, culturals, educatives i socials que recullen els seus estatuts fundacionals, juntament amb la promoció de les comarques de les Terres Ponentines. Aquest home va ser Lluís Escaler i Espunyes.

Lluís Escaler i Espunyes, fill de Francesc Escaler i Espuñes i de Victòria Espuñes i Orrit, neix a ca l'Escaler Vell d'Oliana el 3 de febrer de 1897 i és el vuitè d'onze germans. Cursa les primeres lletres i el batxillerat a la Fundació Ignasi Esteve d'Oliana, i posteriorment es desplaça a estudiar a Barcelona, on obté el títol de perit agrònom, un mestratge que no va exercir

mai: durant vint anys va treballar de comptable a la Casa Nèlia, establerta al número 110 del carrer de Tamarit, que fabricava xocolata i galetes. L'any 1924 es casa, a Oliana, amb Assumpció Coy i Caballol i s'instal·len en un piset al barri de Gràcia, al carrer de la Legalitat, fins que es traslladen, al cap de pocs mesos, a un de més gran, situat al carrer de Còrsega, número 452, on la família viurà fins a la mort del Lluís. El fruit d'aquesta unió matrimonial és l'arribada al món de tres nenes, la Julietta, la Roser i la Neus, que mor quan tot just té deu mesos.

Un polític independentista

En aquella Catalunya del primer terç del segle XX, farcida de moviments socials, culturals i polítics, amb pistolerisme als carrers i enfrontaments armats per no res, Lluís Escaler pren consciència ben aviat de la seva ciutadania catalana, i instal·lat a Barcelona d'estudiant s'estava en una dispesa del carrer Comtal, s'impadrona amb la Lliga Regionalista i després amb la Unió Catalanista, de pensament catalanista i so-

cialista alhora, gràcies al carisma del metge i polític Domènec Martí i Julià. Tot i això, l'olianès acaba militant en la Joventut Democràtica Nacionalista, dins la Federació Democràtica Nacionalista, organització constituïda per Francesc Macià l'any 1919 que afegeix a la qüestió nacional catalana la proposta de diverses millores socials, com el sou mínim i l'assegurança obligatòria, a més de defensar el dret d'associació, reunió, manifestació i propaganda. Un Lluís Escaler catalanista i reformista que, jove i solter com és, s'aboca a l'organització en cos i ànima, com demostra la seva participació en mítings de propaganda i captació de militants arreu dels països: Barcelona, Gadesa, Benissanet, Móra la Nova, Cardona, Cornellà, Esparreguera, Lleida, Oliana, Solsona, Bassella, Ponts...

L'any 1922, Lluís Escaler fa costat a Francesc Macià en la fundació d'Estat Català, el moviment polític, de caràcter separatista, que rep el suport d'intel·lectuals i polítics com Josep Carner i Ribalta, Jaume Aiguader, Ventura Gassol... Nou anys més tard (1931), però, Lluís Escaler, disconforme amb la línia política que segueix Fran-

LLUÍS ESCALER, SECRETARI DEL C.C.LL. L'ANY 1933

cesc Macià, el seu gran amic, s'escindeix d'Estat Català i és un dels fundadors de l'Agrupació Catalanista Radical Nosaltres Sols!, que s'adhereix a la Unió Catalanista, i n'és el primer president, elegit el dia 26 de març de 1931. Altrament, Lluís Escaler també fou secretari de la Lliga dels Drets de l'Home de Catalunya, soci de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana i secretari del Consell Directiu del Centre Comarcal Lleidatà.

Lluís Escaler, secretari del Centre Comarcal Lleidatà

Al gener de l'any 1933, quan Lluís Escaler accedeix a la secretaria d'aquesta entitat, el seu nom era «Centre de Lleida i les seves comarques», fundat l'any 1927. Un Centre que l'any 1929 patirà l'escissió d'una part dels seus membres fundacionals, que es constituïran en una nova entitat anomenada «Casal Lleidatà». Dues entitats, el «Centre de Lleida i les seves comarques» i el «Casal Lleidatà», que el mes de juny de 1933 es reunificaran amb el nom de «Centre Comarcal Lleidatà». Un dels artífexs

d'aquesta reunificació va ser Lluís Escaler, juntament amb Ramon Xuriguera, Lluís Llauredó i Miquel Fabregat.

El Consell Directiu d'aquell nou Centre Comarcal Lleidatà, el componien: president d'honor, Francesc Macià; president, Joan Maluquer i Viladot; sots-presidents, Lluís Vilaplana i Ramon Xuriguera; secretari, Lluís Escaler; secretari de relacions intercomarcals, Ramon Cercós; sots-secretari de relacions intercomarcals, Mateu Oller; tresorer, Joan Silvage; comptador, Miquel Fabregat; bibliotecari, Eugeni Viñas; vocals, Joan Pàmies, Fabià Barrachina, Josep Mas i Josep Florensa.

Alhora, i com a presidents de les diverses comissions que hi havia al Centre, es va designar: de la de Cultura, Ramon Xuriguera; de la d'Esports, Fabià Barrachina; de la de Teatre, Ramon Cercós; de la de Règim interior: Lluís Vilaplana; de la de Festes, Miquel Fabregat, i de la d'Escacs, Josep Mas. (La Vanguardia, núm. 21505. 27-I-1933. Pàg. 11.)

Tota una organització que mostra, sense lloc a dubtes, que el Centre Comarcal

Lleidatà era, en aquells dies, una entitat de cultura intensa i variada dins de la vida política i social de Barcelona. Fixem-nos, només, en el currículum de tres membres de la Junta: el president, Joan Maluquer i

LLUÍS ESCALER, SECRETARI DEL C.C.LL. L'ANY 1933

Viladot; el secretari, Lluís Escaler i Espunyes, i el president de la Comissió de Cultura, Ramon Xuriguera i Parramona.

Joan Maluquer i Viladot era fill de l'alcalde de Barcelona, Salvador Maluquer i Aytés, i es va llicenciar en dret. Com a jurista, fou fiscal del Tribunal Suprem d'Espanya, degà del Col·legi d'Advocats de Barcelona i secretari de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya. Com a polític, l'any 1886 va ser diputat a les Corts espanyoles pel districte de Terrassa i Sabadell, i els anys 1893 i 1896 ho va ser pel districte de Solsona. L'any 1930, Joan Maluquer i Viladot va ser nomenat president de la Diputació de Barcelona, des d'on va lliurar el poder a Francesc Macià quan aquest va proclamar la República Catalana el dia 14 d'abril de 1931.

Pel que fa a Lluís Escaler i Espunyes, fill de ca l'Escaler Vell d'Oliana, com ja s'ha dit anteriorment, va acabar el peritatge agrícola i entrà en la política. Fou un dels fundadors d'Estat Català, secretari de la Lliga dels Drets de l'Home de Catalunya i primer president de l'Agrupació Catalanista Radical Nosaltres Sols! I tot això

quan tot just tenia trenta-cinc anys.

Respecte a Ramon Xuriguera i Parramona, fill de Menàrguens, hem de dir que era escriptor, traductor, assagista i crític d'art. Va col·laborar en revistes com ara El País, Vida lleidatana, Renaixement i Lleida, la qual va dirigir des de setembre de 1926 fins al juliol de 1928. Com a novel·lista ens va deixar obres com Espills adormits i Volves grises, i com a assagista obres com Jacint Verdager, l'home i l'obra i La idea de l'home en la novel·la francesa. Curiosament, Ramon Xuriguera era germà de Joan Baptista Xuriguera, l'autor d'un llibre que no hi ha cap estudiós de la llengua catalana que no conegui: Els verbs catalans conjugats. Dos germans, Ramon i Joan Baptista Xuriguera, que el Centre Comarcal Lleidatà ha honorat amb la creació del Premi Germans Xuriguera, de narrativa breu.

També foren socis del Centre Comarcal Lleidatà, els anys anteriors a la Guerra del 36, personatges com ara Eduard Aunós, fill de Lleida, ministre de Treball, Comerç i Indústria durant la dictadura de Primo de Rivera, i posteriorment ministre de Justícia durant la dictadura de Franco; Lluís Com-

panys, fill del Tarròs, futur president de la Generalitat de Catalunya, i els germans Josep i Miquel Badia, fills de Torregrossa, patriotes catalans assassinats per membres de la FAI l'abril de 1936. Tota una mostra, doncs, de cultura i pluralitat.

Lluís Escaler, més que un polític

Lluís Escaler havia fet de Catalunya — identitàriament, lingüísticament, culturalment — l'ideal de la seva vida. A part de la política, doncs, no és gens estrany que s'interessés per l'etnografia i el folklore català, amb tanta empena en la Catalunya d'aquells dies —Cels Gomis, Joan Amades, Serra i Boldú, Violant i Simorra...— i es dediqués a recollir, preferentment d'Oliana i la rodalia, des de jocs infantils fins a coses assenyalades —curiositats, passatemp, acudits, entreteniments—, des de goigs de sants i marededéus fins a oracions populars, des de cançons de ronda fins a corrandes, des de dites fins a endevinalles...

D'altra banda, la llengua amb què Lluís Escaler anava anotant tota la saviesa po-

LLUÍS ESCALER, SECRETARI DEL C.C.LL. L'ANY 1933

pular que recollia també el preocupava, amb la finalitat d'afermar-la i enaltir-la socialment. Com és sabut, no és fins a l'any 1934 que es normativitza la llengua catalana, en un procés que van impulsar alhora el mestre Pompeu Fabra i l'Institut d'Estudis Catalans. En aquest procés, creiem que Lluís Escaler també hi va contribuir poc o molt —ens consta que coneixia Pompeu Fabra—, atès els treballs que va deixar escrits sobre els adjectius possessius, els adjectius demostratius, l'article neutre, les formes àtones en i de davant el que conjuntiu, les terminacions -ància i -ència, algunes formes verbals guturalitzades, la catalanització dels adjectius en undus i dels noms en um o us, etc.

Aquests treballs de llengua els va deixar escrits en un bloc de tapes negres, que va titular *Dialectologia catalana*. Lèxic de l'Urgellet. Oliana, amb les quatre barres dibuixades a sota —era un dibuixant excel·lent— i la llegenda «Per Déu i per la Pàtria». De fet, Lluís Escaler ja preconitzava, en aquells dies, la creació d'una càtedra de llengües romàniques a fi de redactar normes sobre l'ús del català arcaic i

del modern.

Pel que fa al folklore —balls, cançons, costums, festes, història oral—, Lluís Escaler el percep com un conjunt de coneixements populars que s'ha anat transmetent de pares a fills i, en conseqüència, el valora com una de les expressions més riques i genuïnes de la cultura d'un poble. Un poble, el català, del qual forma part la vila d'Oliana en què Lluís Escaler va néixer i va créixer fins a la pubertat. Per això escriu: «Fill d'aquesta beneïda terra de l'Urgellet, on he viscut durant una bona part de la meua vida, i amb unes quantes notes folklòriques d'aquesta comarca aplegades fidelment, m'he proposat adduir els trets més característics de la vila d'Oliana en lo que fou i és encara. A tall d'enamorat, em limito a exposar aquests redors, de la mateixa manera que un fill faria els designis dels seus pares».

Detenció, presó i mort de Lluís Escaler

El dia 6 de febrer de 1939 —pocs dies després d'haver entrat Franco a Barcelona, doncs—, Lluís Escaler és detingut a

les oficines de la Casa Nèlia i, conduït a la presó Model a la cinquena galeria, número 491, és posat a disposició de la jurisdicció militar, que li obre un consell de guerra sumaríssim d'urgència i el sentència a mort. En la sentència se l'acusa de ser un «celoso catalanista», un «coloso del separatismo» i un «destacado y peligroso sujeto para la Causa Nacional». Cap delictes de sang, però. Una sentència, doncs, que fa més que evident que per al franquisme el pitjor crim que podia cometre un ciutadà català era haver estat catalanista i haver actuat com a tal. Escaler mateix escriu: «Després de l'acusació fiscal quedo tan sorprès que considero impossible que hi hagi un ser humà capaç de fer un atestat tan fals i calumniós». Doncs sí, aquest ésser humà hi era, i com aquest molts altres més, que pensaven —i els seus hereus continuen pensant— que «para el separatista no podemos sentir piedad, es la bestia negra del drama español», en paraules de Tresgallo de Souza, pseudònim de l'escriptor falangista García Venero, al diari *Unidad*, de Sant Sebastià, el dia 16 de gener de 1937.

L'execució de Lluís Escaler va tenir lloc el

LLUÍS ESCALER, SECRETARI DEL C.C.LL. L'ANY 1933

dia 23 d'abril de 1939, al Camp de la Bota, on avui s'aixeca el Fòrum, juntament amb nou companys més. Tot seguit, els seus cossos van ser traslladats al Fossar de la Pedrera (Montjuïc), on foren enterrats, en una fossa comuna, sense dir-ne res a les famílies ni esmentar-ho la premsa, com era costum en aquells dies, és a dir, enmig d'un silenci absolut.

Durant els dos mesos i mig de presó, Lluís Escaler va escriure clandestinament un diari, que conserva la família, d'un gran valor informatiu pel que fa al seu estat d'ànim, a la vida que es feia a la Model i a les execucions que el franquisme hi anava duent a terme sistemàticament. Un diari que va ser publicat íntegrament a l'obra Lluís Escaler. Morir per Catalunya, de Josep Espunyes (Pòrtic. Barcelona, 2008), i parcialment a l'obra Domènec Latorre, afusellat per catalanista, de Josep Benet (Edicions 62. Barcelona, 2003).

Mossèn Albert Vives i Mir, primer president d'Òmnium Cultural a l'Alt Urgell i Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, que va estar amagat al pis de Lluís Escaler a la primeria de la Guerra del 36,

en diu, al llibre *Converses a Lleida*, de Josep Varela (Virgili i Pagès. Lleida, 1988): «No tenia el prestigi polític de Dencàs o dels germans Badia, però era tot un cas de patriota! Era un il·lusionat del catalanisme més extrem possible, però un home de consciència. Li vaig veure fer coses, mentre ens estàvem a Barcelona, que realment val la pena recordar la seva memòria i fer-li un homenatge. Una vegada s'absentà de casa dos o tres dies i va donar una excusa qualsevol per no fer patir l'esposa, i se n'anà cap al front d'Aragó a salvar dos jesuïtes! Aquest home —al qual, al final de la guerra, Franco manà afusellar— ens aconsellà al cap d'uns mesos que era millor que marxéssim d'allí».

Josep Espunyes

CULTURA

ACTIVITATS CULTURALS
GENER-MARÇ 2015**GENER 2015****Dia 7****Trobada Amics de Mallorca**

El primer dimecres de cada mes, trobada i xerrada dels Amics de Mallorca.

Dia 9**Sessions Descoberta Lectora**

Passejades literàries: “L’encís de les històries i dels seus personatges”

Per Joana-Alba Cercós. Tema: “El Don Juan”.

Dia 11**Actuació musical espectacle: concurs-show**

1,2,3! Concurs com el que es feia a la televisió amb preguntes, proves i premis, utilitzant el públic com a concursants.

Dia 13**Grup Claror**

Tertúlia: Any nou, vida nova.

Dia 14**Actuació Coral terra Ferma**

La Coral Terra Ferma del Centre Lleidatà actua a l’Auditori.

Dia 16**Presentació Llibre “L’home impassible”**

Autor: Miquel Àngel Estradé Palau.

Editorial: Gregal.

Presentació a càrrec de la Sra. Joana Novau, vicepresidenta del Centre i responsable de cultura.

Dia 19

Presentació de la Penya Blaugrana Terra Ferma, a càrrec del periodista esportiu Sr. Sique Rodríguez, director del programa radiofònic “Fora de Joc”.

A les 18:00 hores, col·loqui-xerrada amb la participació del President de les Penyes del Barcelonès Oest, el Sr. Balsells, de l’exrepresentant de jugadors i exentrenador, el Sr. Minguella, els periodistes i tertulians, el Sr. Bañeres i el Sr. Rico.

A les 19:00 hores, inauguració Penya Blaugrana terra ferma.

En finalitzar l’acte petit refrigeri a la sala polivalent.

Dia 20**Grup Claror**

Tertúlia: Vaticanis per al 2015.

Parlem de salut?

Títol: Sessió pràctica d’automassatge.

Professional: Àurea Gómez, terapeuta manual.

Dia 22**Conferència**

Títol: “Lluís Escaler: polític, folklorista, lingüista i secretari del C.C. Lleidatà l’any 1933”.

Ponent: Sr. Josep Espunyes.

Presentació a càrrec de la Sra. Joana Novau, vicepresidenta del Centre i responsable de cultura.

Dia 25**Teatre: “La importància de ser Frank”**

Autor: Oscar Wilde.

A càrrec del grup de teatre: Dinàmics Teatre.

Direcció: Glòria Matamala.

Coordinació: Josep Carles i Pere Basté.

Dia 27

Presentació Llibre “El temps dels Roig. Tres generacions d’una família de la plaça de Sant Joan de Lleida”.

Autor: Josep Varela. Editorial: Pagès Editors.

Presentació a càrrec de la Sra. Joana Novau, vicepresidenta del Centre i responsable de cultura.

Dia 31**Assemblea General Ordinària**

Primera convocatòria a les 17:00 hores d’acord amb l’ordre del dia adjunt.

Segona convocatòria a les 17:30 hores d’acord amb l’ordre del dia adjunt.

FEBRER 2015**Dia 3**

Grup Claror.

Tertúlia: Futur del Centre Lleidatà.

Dia 4

Trobada Amics de Mallorca

El primer dimecres de cada mes, trobada i xerrada dels Amics de Mallorca.

Dia 6

Sessions Descoberta Lectora

Passejades literàries: “L’encís de les històries i dels seus personatges”, per Joana-Alba Cercós.

Tema: “La Traviata”.

Dia 8

Actuació musical espectacle: Aquesta cara em sona!

Concurs com el que s’emetia per la televisió basat en imitacions.

Dia 9

Conferència: Cercle Català d’Història.

“La identitat de Jack “L’esbudellador”: Una sorprenent recerca policial”

Ponent: Jesús Delgado, policia científic.

Presentació a càrrec del president del C.C Història, el Sr. Joaquim Ullan.

Dia 10

Grup Claror

Tertúlia: “La doctrina del Shock”.

Dia 17

Grup Claror

Tertúlia: “L’Islamisme a Catalunya”.

Parlem de salut?

Títol: “Alimentació energètica per a una salut integral”.

Ponent: Josep M. Charles, fisioterapeuta acupuntor i terapeuta de shiatsu.

Dia 22

Teatre: “Amor de mare”

Autor: Albert Capel.

A càrrec del grup de teatre: Vada Retro.

Direcció: Albert Capel.

Coordinació: Josep Carles i Pere Basté.

Dia 24

Grup Claror

Tertúlia: “Vida després de la mort?”.

Parlem de salut?

Títol: “Treballar el Dèficit d’Atenció sense fàrmacs”.

Ponent: Rosó Marcellès, Farmacèutica i Consultora

Pedagògica Escolar.

Dia 26

Sopar de cloenda dels campionats: 15è social i 22è obert de botifarra

Sopar amb motiu de la cloenda dels Campionats de Botifarra Obert i Social.

En finalitzar el sopar, s’atorgaran els premis als guanyadors

Dia 27

Visita Cultural a Cervera amb calçotada

MARÇ 2015**Dia 2**

Conferència: Dones Mundi

Títol: Transmissió de valors. Cap a on anem? És un valor el diner?”

Ponent: Sra. Aurora Ribas Munné. Mestra i pedagoga.

Presentació a càrrec de Lluïsa Barbat, vocal de cultura del C.C Lleidatà.

Dia 3

Grup Claror

Tertúlia: “Demografia, màquines i atur”.

Dia 4

Trobada Amics de Mallorca.

El primer dimecres de cada mes, trobada i xerrada dels Amics de Mallorca.

Dia 6**Sessions Descoberta Lectora**

Passejades literàries: “L’encís de les històries i dels seus personatges”, per Joana-Alba Cercós.
Tema: “La ruta literària Mercè Rodoreda”.

Dia 8**Actuació musical espectacle: Qui és l’assassí?**

S’ha comès un assassinat ... i hi ha quatre presumptes culpables.

L’inspector Porró haurà d’esbrinar qui dels quatre ha estat l’assassí.

Tan sols ho podrem esbrinar amb l’estimable ajuda del nostre públic. Ens doneu un cop de mà?

Dia 10**Grup Claror**

Tertúlia: “Desvalorització de les pensions”

Xerrada Mossos d’Esquadra

Xerrada dels Mossos d’Equadra sobre consells de seguretat per a la gent gran.

Dia 12**Conferència “Intoxicacions alimentàries”.**

Ponent: Sr. Josep Mª Farran i Juny. Llicenciat en Ciències Químiques i President de la Fundació: Arnau Mir de Tost.

Presentació a càrrec del Sr. Ferran Espuñes, membre del Consell Consultiu del C.C. Lleidatà.

Dia 17**Grup Claror**

Tertúlia: “Privatització serveis bàsics”

Parlem de salut?

Títol: “Frustració i impotència: cap a on ens porten?”

Ponent: M. Dolors Pallarès, psicòloga.

Dia 24**Grup Claror**

Tertúlia: “Natalitat i desenvolupament social”.

Presentació llibre

Títol: “La Indiana”.

Autora: Roser Burgués.

Presentació a càrrec de Joana Novau, vicepresidenta i responsable de cultura del Centre Lleidatà.

Dia 29**Teatre “De més verdes en maduren”.**

Autora: Assumpta Gonzàlez.

A càrrec del grup de teatre: Dinàmics Teatre.

Coordinació: Josep Carles i Pere Basté.

Dins del bloc de Cultura volem fer especial esment de les activitats relacionades amb la POESIA al RACÓ POÈTIC DELS DIVENDRES (abans Cafè dels Dissabtes), amb assistència d'un públic molt fidel.

GENER 2015

Dia 9

La poeta i rapsode, Carmen Pérez, ens va recitar poemes de collita pròpia.

Dia 23

El poeta i rapsode, Joan Esbert, ens va recitar poemes de collita pròpia.

FEBRER 2015

Dia 13

La poeta i rapsode, Carme Capeta, ens va recitar poemes de collita pròpia.

Dia 27

La poeta i rapsode, Anna Vintró, ens va recitar poemes de collita pròpia.

MARÇ 2015

Dia 13

Els poetes Mireia Vidal-Conte, Herminia Mas i Jordi Cervera van recitarar poemes de collita pròpia.

Dia 20

Els poetes Guillem Vallejo i Teresa Costa-Gramunt van recitar poemes de collita pròpia.

CARMEN PEREZ Els poetes Carmen Pérez i Jaume Respall, encarregat de presentar l'acte. (09-01-15)

JOAN ESBERT Els poetes Jaume Respall i Joan Esbert. (23-01-15)

CARME CAPETA Els poetes, Carme Capeta i Jaume Respall. (13-02-15)

ANNA VINTRÓ Anna Vintró i Jaume Respall. (27-02-15)

ANNA VINTRÓ Anna Vintró i Jaume Respall. (27-02-15)

DIVERSOS POETES Mireia Vidal-Conte recitant els seus poemes. (13-03-15)

DIVERSOS POETES Rodolfo del Hoyo, organitzador de l'acte, Herminia Mas, Jordi Cervera i Mireia Vidal-Conte. (13-03-15)

DIVERSOS POETES Rodolfo del Hoyo, organitzador de l'acte, Teresa Costa-Gramunt i Guillem Vallejo. (20-03-15)

Conferència sobre Lluís Escaler. (22-01-15)

La Sra. Joana Novau, vicepresidenta i responsable de cultura del CC.LL, i el Sr. Josep Espunyes, conferenciant.

Conferència sobre Lluís Escaler. (22-01-15)

Públic assistent a la conferència.

Jack "l'Esbudellador": una sorprenent recerca policial" (09-02-15)

El Sr. Joaquim Ullan, president del Cercle Català d'Història, el Sr. Jesús Delgado, policia científic i ponent, i la Sra. Eva Sans, secretària del C.C. Història.

Jack "l'Esbudellador": una sorprenent recerca policial" (09-02-15)

Públic assistent a la conferència.

Dones Mundi (02-03-15)

Públic assistent a la conferència.

Dones Mundi (02-03-15)

Públic assistent a la conferència.

Mossos i consells de seguretat per a la gent gran (10-03-15)

La Mosso d'Esquadra, Felisa Pozas, donant la conferència.

Intoxicacions Alimentàries (12-03-15)

El Sr. Josep Mª Farran i Juny, conferenciant.

Intoxicacions Alimentàries (12-03-15)

En primer pla, el Sr. Josep Mª Farran i Juny, donant la conferència.

Presentació del llibre *L'home impassible* de l'autor Miquel Àngel Estradé Palau. (16-01-15)

La Sra. Joana Novau, vicepresidenta i responsable de cultura del CC.LL., encarregada de presentar l'acte i el Sr. Miquel Àngel Estradé Palau, autor del llibre.

Presentació del llibre *L'home impassible* de l'autor Miquel Àngel Estradé Palau. (16-01-15)

Públic assistent a la presentació del llibre.

Presentació del llibre *El temps dels Roig. Tres generacions d'una família de la plaça de Sant Joan de Lleida* de l'autor Josep Varela. (27-01-15)

La Sra. Joana Novau, vicepresidenta i responsable de cultura del CC.LL., encarregada de presentar l'acte, i el Sr. Josep Varela, autor del llibre.

Presentació del llibre *La Indiana* de l'autora Roser Burgués. (24-03-15)

La Sra. Joana Novau, vicepresidenta i responsable de cultura del CC.LL., encarregada de presentar l'acte, l'autora del llibre, la Sra. Roser Burgués i el Sr. Ricard Mirabete, membre de l'editorial Gregal.

CERVERA

Divendres 27 de febrer de 2015

Vista de l'altar de l'església de santa Maria

Els nostres associats, contemplant la vista de Cervera

Vista de Cervera

Els nostres associats atenent l'explicació del guia

Vista de l'església de Santa Maria

Vista de la universitat de Cervera des de fora

Vista de l'església de Santa Maria

PREMI GUILLEM VILADOT**DE POESIA 2015****(10ª edició)**

1a. Els treballs hauran de ser inèdits i no guardonats en cap altre certamen; la temàtica haurà de fer referència a les terres de Lleida. Han de ser escrits en llengua catalana i cada treball ha de tenir un màxim de 100 versos en fulls de mida DIN-A4, en tipus de lletra “Times New Roman núm. 12”, programa Word i a una sola cara. Seran lliurats en 5 exemplars i acompanyats de suport informàtic (disc-3’5, CD, DVD). No han d’anar signats ni indicar el nom de l’autor. Han de dur un lema a la portada, que farà de títol, amb independència del nom de cada treball. Cal adjuntar-hi un sobre tancat amb el mateix lema. Dins d’aquest sobre hi ha d’haver nom i cognoms, l’adreça completa de l’autor, telèfons i correu electrònic, si escau, per tal de permetre’n la identificació.

2a. Els originals hauran d’ésser tramesos fins al dijous, 30 d’abril de 2015 al Centre Comarcal Lleidatà, Gran Via de les Corts Catalanes 592, pral. 08007 Barcelona, amb la indicació “Premi de Poesia, 2015”.

3a. A l’autor premiat se li lliurarà un títol acreditatiu del guardó i obra literària. L’obra guanyadora serà publicada juntament amb les obres finalistes en el primer butlletí de la nostra Entitat publicat amb posterioritat a la data de l’atorgament del premi.

4a. El veredict del Jurat, que serà inapel·lable, serà proclamat juntament amb el lliurament de premis, durant la celebració de la Festa Major del Centre Comarcal Lleidatà, que tindrà lloc el diumenge dia 10 de maig de 2015. Si el Jurat constata que cap de les obres presentades no té prou qualitat podrà declarar el premi no adjudicat.

5a. El Centre Comarcal Lleidatà no s’obliga pas a retornar els exemplars no premiats. Aquests podran ser recollits a les oficines del Centre Comarcal durant els dos mesos següents a l’adjudicació. Passat aquest període els exemplars seran destruïts.

6a. El fet de participar al premi implica l’acceptació d’aquestes Bases. Les circumstàncies no previstes les resoldrà el Jurat d’acord amb l’entitat convocant.

Barcelona, 10 de març de 2015.

PREMI DE NARRATIVA BREU**GERMANS XURIGUERA 2015**

(10ª edició)

1a. Les obres presentades hauran d'ésser inèdites i escrites en català i la temàtica haurà de fer referència a les terres de Lleida. Els treballs hauran de tenir una extensió entre 4 i 10 fulls de mida DIN-A4, escrits en tipus de lletra "Times New Roman" núm. 12, programa Word a doble espai i per una sola cara. Caldrà presentar-ho en 5 còpies, acompanyades de suport informàtic (disc-3'5, CD, DVD). Cada participant només podrà presentar un sol treball. Els treballs no aniran signats i s'hi inclourà un sobre tancat on hi figurarà el títol de l'obra i a dins les dades de l'autor, l'adreça completa, telèfons i correu electrònic, si escau, per tal de permetre'n la identificació.

2a. Els originals hauran d'ésser tramesos fins al dijous, 30 d'abril de 2015 al Centre Comarcal Lleidatà, Gran Via de les Corts Catalanes 592, pral. 08007 Barcelona, amb la indicació "Premi de Narrativa Breu, 2015".

3a. A l'autor premiat se li lliurarà un títol acreditatiu del guardó i obra literària. L'obra guanyadora serà publicada juntament amb les obres finalistes en el primer butlletí de la nostra Entitat publicat amb posterioritat a la data de l'atorgament del premi.

4a. El veredict del Jurat, que serà inapel·lable, serà proclamat juntament amb el lliurament de premis, durant la celebració de la Festa Major del Centre Comarcal Lleidatà, que tindrà lloc el diumenge dia 10 de maig de 2015. Si el Jurat constata que cap de les obres presentades no té prou qualitat podrà declarar el premi no adjudicat.

5a. El Centre Comarcal Lleidatà no s'obliga pas a retornar els exemplars no premiats. Aquests podran ser recollits a les oficines del Centre Comarcal durant els dos mesos següents a l'adjudicació. Passat aquest període els exemplars seran destruïts.

6a. El fet de participar al premi implica l'acceptació d'aquestes Bases. Les circumstàncies no previstes les resoldrà el Jurat d'acord amb l'entitat convocant.

Barcelona, 10 de març de 2015.

ASSOCIACIONS COL·LABORADORES

CERCLE CATALÀ D'HISTÒRIA

EL CERCLE CATALÀ D'HISTÒRIA
POSA RUMB CAP A NOVES TERRES

La nostra associació de recerca i divulgació de la història de Catalunya va tancar l'any passat amb la seva participació a la Commemoració dels actes del Tri-centenari que es van realitzar a Barcelona i a Palamós (Baix Empordà).

Aviat iniciarem una nova etapa, i serà la que ens obrirà les portes cap a nous territoris. En primer lloc, estem satisfets de la col·laboració que es posarà en marxa entre la facultat de nàutica de Barcelona i el Cercle. Aquesta primavera oferirem una conferència a l'esmentada facultat per donar a conèixer la manipulació històrica duta a terme al voltant de la Descoberta d'Amèrica i de Cristòfor Colom.

Estem també col·laborant amb Patrimoni protegit de la Generalitat de Catalunya després de posar-los en coneixement del nostre descobriment: l'antiga vila mari-

nera de Pals anomenada "Torre de Pals", molt a prop del desaparegut i documentat Port de Pals. La satisfacció de poder protegir i seguir estudiant aquella zona de gran valor arqueològic i històric, potser transcendent per a la humanitat si algun dia es pot provar que el descobridor d'Amèrica va sortir de Pals, ens omple de satisfacció.

De fet, fou a Pals on van néixer les rutes Colom dutes a terme entre Mític gestió cultural i el CCH des de fa 7 anys. La propera serà per setmana santa, el dissabte 4 d'abril al matí.

Oferim dues opcions:

Dissabte 4 d'abril : La ruta sola "**Cristòfor Colom i la vila de Pals: la història mai explicada de la Descoberta d'Amèrica**" o la proposta de la ruta gastrocultural, dinant, a més, en una masia catalana de Palau -Sator. (Més informació : www.cch.cat i www.discoveringcolumbus.com)

A demanda per a grups organitzats: I per a aquells afeccionats del tema colombí català assabentem que també hi ha dues propostes culturals més, la ruta de la novel·la

de la Maria Carme Roca "L'enigma Colom" que presenta l'Almirall català Cristòfor Colom i les aventures de Guerau de Gualbes, mariner sota les seves ordres, i la ruta basada en les recerques "Discovering Columbus" a Barcelona també, que es complementa amb un "snack" català a la Casa de Colom i la pujada al Mirador de Colom.

Posem nou rumb cap a nous horitzons perquè ens agrada l'aventura ! Aquest any 2015 estarà ple de sorpreses tant per als socis del Centre Comarcal Lleidatà com per a molta gent, perquè serà un any on passaran moltes coses. Però també serà un any cabdal, ja que estem embarcats en un vaixell que no té aturador, ni pel que fa al batec del nostre país ni pel que fa a les recerques que es duen a terme des del Cercle Català d'Història.

I perquè volem fer emergir nous horitzons, recuperant també i compartint el nostre passat històric, us deixem un tast dels microreportatges de Joaquim Ullan perquè també pugueu ser "descobridors"...

CERCLE CATALÀ D'HISTÒRIA

“Fent cultura, fem Cercle ...”

CATALUNYA DEPOSA EL REI

Imatge esculpida de Joan II a Sant Jeroni de la Murtra

El 1461, els ambaixadors enviats per la Generalitat davant la presència del rei Juan II, protagonitzen un dels episodis més cabdals de la història del nostre país. Coneixem aquest dramàtic esdeveniment gràcies a un document contemporani que, procedent de la cancelleria napolitana, es conserva a l'Archivio di Stato de Milà.

Segons aquell text, Guerau Alemany de Cervelló pronuncià davant del rei l'al·locució següent:

“Preguem summament la vostra reial majestat que observeu les nostres llibertats així com les juràreu. En primer lloc detinguéreu l'il·lustre fill vostre, príncep nostre, que és el nostre governador i rei futur. Després, us enduguéreu de Catalunya el senyor Joan de Beaumont, que empresonàreu ensems amb el vostre fill. De més a més teniu a la cort oficials estranys als vostres regnes. En això i en d'altres coses derogàreu els nostres privilegis, a complir els quals sou obligat segons jurament. Per tant en nom de totel Principat de Catalunya us requereixo perquè torneu aquestes coses a llur primitiu estat.”

Després d'aquesta al·locució, el rei feu silenci absolut. En Gerau, estranyat per la postura del rei, consulta amb la mirada els seus companys ambaixadors, i aquests li recomanaren repetir el discurs fins a tres cops. En Guerau, posant la mà a l'empunyadura de l'espasa en senyal de rebel·lió i extraient-ne part de la mateixa, repetí les seves paraules. Finalment i, davant del constant silenci del monarca, Guerau tragué del tot l'espasa i digué:

“Catalunya tota us recorda el jurament

que li prestàreu, i no us obeirà en res, puix que no manteniu el que juràreu.”

La resta ja la coneixeu. La guerra civil esclatà el 1462 i perdurà per una dècada. Una vegada més, els catalans deixaven clar que les constitucions i les llibertats eren intocables i que si calia depositar al rei, es feia.

Només les nacions que recorden la seva història...

EL 2n VOLUM DESAPAREGUT DE LA 'CORONICA VNIUERSAL DEL PRINCIPAT DE CATHALUNYA'

Imatge d'un dels fulls de l'obra de Pujades

CERCLE CATALÀ D'HISTÒRIA

De 1609 és l'edició del primer dels tres llibres de Jeroni Pujades (i l'únic escrit en català), titulats Crònica Universal del Principat de Catalunya.

L'Eulàlia Miralles, en el seu treball titulat “La crònica universal del principado de Cataluña de Jeroni Pujades, una obra interpolada?” ens diu:

“.. el 1635, any en què morí, tenia preparada i enllestida la traducció, en castellà, amb noves notes, de la primera part publicada. La Corónica universal del principado de Cataluña, títol de la versió castellana, fou continuada pel seu autor amb una segona part, que també va acabar, i encara amb una tercera part, que va quedar pendent d'una última revisió.”

En Jordi Bilbeny, en un article “Cervantes Català” ens diu:

“Jeroni Pujades, pròleg a la Crònica Universal del Principat de Catalunya (1606): no va traduir el llibre al castellà com volien alguns, Vg. Renaix. a la Carta, p. 139-141: “Desitjaven alguns que fos aquesta obra escrita en llengua castellana, com aquella que és més estesa i entesa per les nacions

estrangeres. Però no és estada possible altra cosa del que s'és fet”. És a dir que publica el primer volum en català, però tots els restants en castellà, tot i deixar dit que escriu en català “per no ser ingrát a la pàtria i nació” i perquè “els prelats, doctors, mestres i escriptors deuen acomodar-se al profit i utilitat dels súbdits, oynts, dexebls o lectors, no obstant sien murmurats, menyspressats y, com diu Sant Pau, excomunicats y anathematizats” i no fer com d'altres que usen la llengua castellana.”

Així doncs i tornant a aquesta primera part, en l'edició impresa de l'any 1609, s'hi pot llegir:

‘Promet la erudicio de aquest tomo y veritat y fidelitat de la Historia, que lo segon tomo descubrira noves Indies, y coses senyalades del nostre Principat Cathalunya’.

Llastima! Sembla que la segona part va perdre contingut misteriosament, i aquesta ‘descoberta de les noves Indies’ no apareix per enlloc en les dues posteriors parts.

El próleg complert diu:

“Nosaltres Ioan Gallego en Arts y en Drets Doctor, y del Real Consell de la Ma-

gestat, lo Pare mestre fra Salvador Pons Catedratic de la Sancta Escripura en la universitat de Barcelona: lo Pare prefentat fra Iaume Rebullosa, y lo Doctor Honofre Menescal Lector de la Sancta Esglesia de Barcelona, per orde dels Senyors Cosellers de la insigne Ciutat de Barcelona, auem vist lo primer tomo de la Coronica de Catha lunya, composta per lo magnifich micer Hieronym Pujadas en drets Doctor. Y auent ab atencio y cuydado cada hu de nosaltres llegit llibres nos ha aparegut ser obra molt treballada, curiosa, de varia llisso y singular erudicio: la Historia molt verdadera, fundada en Doctors grauers, en rahons ingeniosas y declaracions de escriptures antiquissimas, en pedres del temps dels Romans y altres antigalles. Descubre lo Auctor coses particulars de Cathalunya, per a molts sepultades. Per lo que, y per moltes altres rahons, de la lectura de dit llibre collegim y judicam, esser obra digna de son Auctor, y molt a proposit per a Cathalunya, que tanta necessitat tenia de Historia General: porque se entangan algunas de les moltes grandeses della. Promet la erudicio de aquest tomo

CERCLE CATALÀ D'HISTÒRIA

y veritat y fidelitat de la Historia, que lo segon tomo descubrira noves Indies, y coses senyalades del nostre Principat Cathalunya, desde la destruccio de Espanya fins a la Era corrent, dignes de esser sabudes per tots. En testimoni del qual firmam esta de la nostra ma: a 26.de Agost.1609.

Lo D. Ioan Gallego

Lo Mestre F.Salvador Pons

Lo D. Honofre Menescal

Lo Prefen. F.Iaume Rebullosa”

Gràcies a n'Enric Fontdevila i a en Manel Capdevila. per fer aquesta troballa i per fer-nos coneixedors.

LA MORT DE COLOM / CARRER AMPLE

Esboç del projecte de Monument a Colom

Sense cap mena de dubtes, hem estat pioners en l'organització de rutes guiades a peu, explicant el tema de l'Almirall Colom des de l'òptica més moderna, que donen mes de 80 anys de recerca. Una de les primeres rutes que vam organitzar ara farà 3 o 4 anys, va estar guiada per l'escriptor i bon amic, en Jordi Peñarroja. Sobre la mort i enterrament de Colom ens explicava el següent:

La historia oficial sosté que Colom mor el 20 de maig de 1506 a la ciutat de Valladolid, que els funerals se celebren a l'església de Santa María la Antigua, que dipositen les seves restes –cobertes amb l'hàbit de l'orde terciària franciscana– al convent de Sant Francisco d'aquella capital, fins que son portades a la cartoixa de Santa María de las Cuevas de Sevilla. La mort esdevé al número 2 del carrer “Ancha de la Magdalena”, immoble que sempre ha estat considerat com a propietat de la família Colom.

Quan l'any 1865 es vol retre homenatge a la memòria del descobridor s'encarreguen unes recerques prèvies, per tal de comprovar la veracitat d'aquesta versió. Els re-

sultats no coincideixen amb la versió esmentada: la casa no pertany a la família Colom fins al 1780. Per tant és impossible que la casa sigui un habitatge de Colom. Tanmateix, la comissió de Valladolid encarregada de l'homenatge no fa cap cas de la investigació notarial i hi posa una làpida recordatòria amb la inscripció següent: “Aquí murió Colón ¡Honor al genio!”

Tampoc no s'han pogut trobar rastres al convent de Sant Francisco de Valladolid, perquè ha estat totalment destruït, circumstància molt similar al que ha succeït al convent de Framenors de Barcelona –que ocupava l'espai entre la Plaça de Medinaceli i la Rambla– o al Convent de Santa Caterina, on hi hagué el vas familiar dels Colom barcelonins.

Tot ben a prop del carrer Ample, on existeix la tradició d'haver-hi residit l'almirall a la seva arribada a Barcelona. En aquest carrer hi ha hagut la residència de:

- *els Gualbes-Colom, a la zona coneguda com Voltes de Mar, tocant al carrer Ample; residència amb un immens terreny, que actualment ocupa l'edifici de*

CERCLE CATALÀ D'HISTÒRIA

correus. Aquesta mansió té com a hostes destacats: Jaume d'Urgell, Pere IV –quan arriba a Barcelona el 1464– i el mateix rei Ferran II.

- *els Ferrer (família de l'abat de Montserrat Antoni Pere Ferrer, al bandol de la terra contra Joan II).*
- *Ample 28. Casa de l'arquebisbe de Tarragona, ara Palau Larrard-Sessa, col·legi de Sant Josep de Calasanç.*
- *els Beltran, amb casa davant de l'infant Enric Fortuna, tocant al pla de frame-nors.*
- *el palau de l'infant Fortuna.*

CARTA D'UN DELS EXECUTORS DEL GENERAL JOSEP MORAGUES

Grabat recreant al general Moragues

Relat de l'execució d'en Josep Moragues. El signant de la Carta, en Gregori Matas i Pujol, que era un dels cinc ministres de la Junta Interina de Catalunya que governava abans del Decret de la Nova Planta, i la carta està adreçada a Manuel Vadillo, que era una mena de primer ministre de Felip V.

Transcripció aproximada del text:

Señor: En consecuencia de lo que el correo pasado participé a xxx. Sobre la Prisión de Moragas, y demás Compañeros, dire â V.S. que el dia 26 se sentenció al primero â ser arrastrado vivo por las Calles por un Cavallo, Degollado, y hecho quartos, puesta su Cabeza en una jaula encima de la Puerta del mar con este rotulo: Josephus Moragas, ob perpetrarum reiterate rebellionis Scelus, bis regis Clemencia abusum, tertio tandem Justitiam perichtatus, et expertus; a Jayme Roca als Jaumichs â ser ahorcado, y puesta su Cabeza en una Jaula â la Plaza de los traydores, Y a Pablo Massip trompeta que fue de Dalmau â ser ahorcado. Cuyas sentencias se executaron el dia 27 por la tarde, despues de haverles hecho pasar por los tormentos, no obstante cuyo rigor no quisieron confesar nada en Cabe-

za de los socios, y Cómplices en el delicto. Se van actuando, y substanciando los Processos de los otros, habiendo sido Grande el terror que aquellas sentencias han Imprimido en los corazones de los más obstinados,

Versió en català:

Senyor: En conseqüència del que el correu passat vaig participar a xxx. Sobre la presó de Moragas, i demás companys, diré a V.S. que el dia 26 es va sentenciar el primer a ser arrossegat viu pels carrers per un cavall, degollat, i esquarterat, posat el seu cap en una gàbia damunt de la Porta del Mar amb aquest rètol: Josephus Moragas, ob perpetrarum reiterate rebellionis Scelus, bis regis Clemencia abusum, tertio tandem Justitiam perichtatus, et expertus; a Jaume Roca als Jaumichs a ser penjat, i posat el seu cap en una gàbia al lloc dels traïdors. I a Pau Massip trompeta que fou de Dalmau a ser penjat. Les sentències s'executaren el dia 27 a la tarda, després d'haver-los fet passar pels turments, malgrat el seu rigor no varen voler confessar res en cap dels socis, i còmplices en el delict.

CERCLE CATALÀ D'HISTÒRIA

Es van actuar, i substanciant els processos dels altres, havent estat gran el terror que aquelles sentències han marcat en les cors dels més obstinats,

Nota:

Les sigles V.S.I., son la abreviació de “Vuestra Señoría Ilustrísima”.

Documentació aportada per en Josep Catà i n'Antoni Muñoz, autors del llibre: Repressió borbònica i resistència catalana (1714-1736)

President del Cercle Català d'Història.

Joaquim Ullan Martorell

AMICS DE LA BRESSOLA

L'ESCOLA EN CATALÀ,
COSA DE TOTS!

La finalitat principal de la nostra associació, la Bressola i els Amics de la Bressola, és la defensa i el foment de l'ensenyament en català a la Catalunya Nord. Per la nostra realitat social i política que vivim a les nostres comarques del nord sota jurisdicció de l'Estat Francès, l'única manera de poder oferir aquesta oferta d'ensenyament en català de forma immersiva és que siguem nosaltres mateixos qui creem, gestionem i mantinguem les nostres pròpies escoles, amb totes les dificultats que això comporta.

La nostra lluita no és gens fàcil, la realitat lingüística nord-catalana és la que és, però tot i així, any rere any les nostres escoles van creixent, i la demanda d'ensenyament en català, també. Com ja hem explicat moltes vegades, són molts els nens i nenes nord-catalans que demanen poder entrar a la Bressola per poder estudiar en la nostra llengua i no els podem agafar per falta de places i recursos.

Però la nostra lluita, que a priori pot semblar únicament local, és en realitat una lluita global, de defensa de l'ensenyament en català, i del català en general, arreu del Països Catalans. Dit d'una altra manera, no té sentit tot el que fem a la Catalunya Nord si no ho emmarquem en el conjunt de tots els territoris de parla catalana. I és justament per aquest principi d'unitat lingüística que ens preocupa, i molt, tot el que està passant arreu dels territoris sota administració del Regne d'Espanya, on el català, i concretament l'ensenyament en català, està rebent els atacs més greus des de la dictadura del general Franco, amb la finalitat final de fer-lo desaparèixer. I tenim clar que un atac al català a la Franja és un atac al català a la Catalunya Nord i a la resta del país i, per tant, ens afecta a tots.

Davant d'això els Amics de la Bressola creiem que ara més que mai hem de reforçar els llaços amb la resta d'entitats dels Països Catalans que treballen pel català i per l'ensenyament en català, com també ho fa des de fa anys aquest espai que avui ens acull, el Centre Comarcal Lleidatà.

Ara més que mai, davant dels atacs que estem rebent, que hem de veure com una estratègia global i no com a atacs dispersos, ens han de trobar més units que mai.

L'escola en català, cosa de tots!

President dels Amics de la Bressola

Aleix Andreu i Oliver

INTEGRAL MÈDIC. PARLEM DE SALUT?

PARLEM DE SALUT, HIVERN

Per començar l'any en plena forma, el *Parlem de salut* del gener es va dedicar a una **“Sessió pràctica d'automassatge”** que va conduir l'Àurea Gómez, terapeuta manual. Els assistents mostraren interès, curiositat i ganes d'ampliar coneixements respecte a la Reflexoteràpia o massatge a les zones reflexes dels peus, observant amb atenció la forma i la relació del peu amb els òrgans i l'estructura del cos.

Al febrer en Josep M. Charles, fisioterapeuta acupuntor i terapeuta de Shiatsu, va parlar sobre **“Alimentació energètica per a una salut integral”** on es va tractar de la necessitat de menjar sa i de la conveniència d'evitar els productes refinats i consumir cereals integrals i preferentment en gra (arròs, fajol, mill, blat de moro, ordi...). En el cas que es presenti alguna malaltia investigar si la dieta hi pot afectar com per exemple la ingesta de gluten, proteïna del blat, que per a algunes persones esdevé tòxica. Va sorprendre el fet que un

aliment, com el blat, considerat bàsic, pugui perjudicar la salut.

Al mateix mes de febrer, a causa d'un canvi de data, hi va haver sessió doble, la segona xerrada va tractar de com **“Treballar el dèficit d'atenció sense fàrmacs”** a càrrec de la Rosó Marcellés, farmacèutica i Consultora Pedagògica Escolar, i la Rosa Chacón, mestra. Les persones assistents van mostrar especial interès per conèixer eines més enllà de la medicació. La medicació és el recurs que proporciona actualment la sanitat tant sigui per tractar les dificultats de l'infant afectat com de l'entorn familiar, fins i tot en l'àmbit pedagògic, on els recursos amb què compten els mestres no són suficients per atendre eficaçment el gran volum d'alumnat amb dificultats d'atenció, sigui amb hiperactivitat o sense.

En la darrera xerrada del *Parlem de salut* d'hivern el tema va versar sobre **“Frustració i impotència, cap on ens porten?”** a càrrec de M. Dolors Pallarès, psicòloga. Les persones assistents van preguntar des de bon principi i fins i tot van compartir aspectes de l'experiència personal respecte a la frustració i a la impotència. També es

va crear molta curiositat per entendre com incideixen les emocions en la nostra salut.

Un cop duts a terme els *Parlem de salut* d'hivern s'obren pas els de primavera que seran com sempre a les 18.30h **del 21 d'abril, Com millorar la circulació a les cames** a càrrec d' Herminia Garcia, fisioterapeuta. El **19 de maig, Dieta depurativa** amb Pedro Ródenas, metge naturista. El **16 de juny, “La dificultat de fer-nos grans. Quan el cos i la ment porten diferents ritmes”** a càrrec de Anabel Fuentes, treballadora social.

Agraïm a tothom l'assistència i confiança a l'hora d'intervenir i, els convidem de nou a seguir-ho fent. També estarem molt contents que hi assisteixin i hi intervinguin les persones que no ho han fet encara. Ple-gats farem petar la xerrada impulsats per la curiositat i les inquietuds a l'entorn de la nostra salut.

Bona primavera

Coordinadora de “Parlem de salut?”
Integral, centre mèdic i de salut
Rosalina Sicart

Sessió pràctica d'automassatge (22-01-15)
L'Àurea Gomez, terapeuta manual i encarregada de la xerrada, explicant una part del massatge.

Sessió pràctica d'automassatge (22-01-15)
L'Àurea Gomez i el públic assistent a la sessió.

Alimentació energètica per a una salut integral (17-02-15)
Josep M. Charles, fisioterapeuta acupuntor i terapeuta de shiatsu donant la conferència.

Alimentació energètica per a una salut integral (17-02-15)
Públic assistent a la conferència.

Treballar el dèficit d'atenció sense fàrmacs (24-02-15)
Rosó Marcellès, farmacèutica i consultora pedagògica escolar, donant la conferència.

Treballar el dèficit d'atenció sense fàrmacs (24-02-15)
Rosó Marcellès, exposant el temari de la xerrada.

Frustració i impotència: cap a on ens porten? (02-03-15)
Mª Dolors Pallarés, psicòloga, exposant el temari de la xerrada.

Frustració i impotència: cap a on ens porten? (02-03-15)
Públic assistent a la conferència.

FOTOGRAFIES DE LES NOSTRES ACTIVITATS

Classe d'informàtica

Alumnes de la classe d'informàtica amb el professor J. Lluís Buyolo

Grup Claror

Participants de les tertúlies Grup Claror

Espai d'escacs, cartes i domino

Socis gaudint de l'aula d'escacs, cartes i domino

Coral Terra Ferma

Alumnes de la Coral Terra Ferma, amb el director Jordi Roma

Classe de puntes al coixí

Alumnes a la classe de puntes al coixí amb la professora Montserrat Boqué

Classe de pintura

Alumnes de la classe de pintura amb la professora Carme Feixas

Classe de bijuteria

Alumnes de la classe d'artesanía amb la professora Mª Teresa Pàmies

Grup de guitarra

Grup de guitarristes amb la professora Marta Vigo

Classe de ceràmica

Alumnes de la classe de ceràmica amb el professor Francesc Blanch

Coral Terra Ferma

Dinar de cloenda de curs de la coral Terra Ferma

Classe d'anglès

Alumnes de la classe d'anglès amb el professor Jesús Escales

Classe de francès

Alumnes a la classe de francès del professor Sr. Rouanet

Amics de Mallorca

Part del grup dels Amics de Mallorca, que es reuneixen el primer dimecres de cada mes al Centre Lleidatà

Dinar de cloenda de curs de les classes del professor Jesús Escales

Amb el suport de:

Ajuntament de Barcelona
Relacions Ciutadanes
Districte de l'Eixample

Diputació de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Direcció General d'Acció Cívica

